

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 1 lutego 2022 r.

Pozycja 38

POSTANOWIENIE z dnia 9 lutego 2021 r. Sygn. akt Ts 101/20

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Piotrowicz,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej K.W. w sprawie zgodności:

art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2363) z art. 32 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 2 lipca 2020 r. (data nadania) K.W. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika ustanowionego z wyboru, wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w K. (dalej: Komornik) prowadził na rzecz skarżącego postępowanie egzekucyjne (sygn. akt [...]). Podstawę tego postępowania stanowił tytuł wykonawczy w postaci aktu notarialnego z 20 czerwca 2014 r. zaopatrzony w klauzulę wykonalności nadaną 19 maja 2015 r. przez Sąd Rejonowy w K. Wydział I Cywilny (sygn. akt [...]). W toku postępowania egzekucyjnego skarżący zbył umowę przelewu wierzytelność objętą powyższym tytułem wykonawczym.

Postanowieniem z 5 marca 2019 r. Komornik – na skutek wniosku skarżącego – umorzył postępowanie egzekucyjne. Orzeczeniem z tego samego dnia ustalił również koszty postępowania komorniczego obciążając nimi w całości skarżącego. Na powyższe rozstrzygnięcie skarżący wniósł skargę. W uzasadnieniu wskazał, że postępowanie egzekucyjne winno zostać umorzone na podstawie art. 824 § 1 pkt 6 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.; dalej: k.p.c.), ponieważ zobowiązanie dłużnika wobec skarżącego (jako poprzedniego wierzyciela) wygasło na skutek cesji, a dalsze prowadzenie egzekucji stoi w sprzeczności z treścią tytułu wykonawczego. Skarżący złożył jednocześnie wniosek o obniżenie opłaty egzekucyjnej ustalonej na kwotę 37 401,71 zł do kwoty 1/20 wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Uzasadniając wniosek skarżący podniósł, że ustalona opłata egzekucyjna jest

nadmierna i powinna zostać obniżona, bowiem wniosek o umorzenie postępowania został złożony z uwagi na przejście uprawnień dotychczasowego wierzyciela, a następca prawny nie miał możliwości, aby wstąpić do toczącego się postępowania.

Sąd Rejonowy w K. Wydział I Cywilny (dalej: Sąd Rejonowy) postanowieniem z 2 grudnia 2019 r. (sygn. akt [...]) oddalił skargę (pkt I) oraz wniosek o obniżenie opłaty egzekucyjnej (pkt II). W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte przed 8 września 2016 r., a zatem nie można do niego zastosować art. 804¹ k.p.c. Przepis ten stanowi, że w razie przejścia egzekwowanego uprawnienia na inną osobę po wszczęciu postępowania egzekucyjnego osoba ta może wstąpić do postępowania na miejsce wierzyciela za jego zgodą, o ile przejście będzie wykazane dokumentem urzędowym lub dokumentem prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym. Sąd stwierdził również, że Komornik prawidłowo umorzył postępowanie egzekucyjne na podstawie wniosku skarżącego i na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych (Dz. U. poz. 770, ze zm.) obciążył skarżącego opłatą egzekucyjną.

Postanowieniem z 19 marca 2020 r. (sygn. akt [...]) Sąd Rejonowy zmienił zaskarżone postanowienie w pkt II w ten sposób, że należną od skarżącego opłatę stosunkową ustaloną postanowieniem Komornika z 5 marca 2019 r. obniżył z kwoty 37 401,71 zł do 18 700,85 zł (pkt I) oraz oddalił dalej idące zażalenie (pkt II).

Zarządzeniem Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 6 listopada 2020 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 16 listopada 2020 r.) skarżący – na podstawie art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393) – został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez: 1) doręczenie poświadczonych za zgodność z oryginałem wszystkich załączników, 2) udokumentowanie daty pierwszego doręczenia postanowienia Sądu Rejonowego w K. z 19 marca 2020 r., sygn. akt [...].

Pismem z 23 listopada 2020 r. (data nadania) skarżący odniósł się do zarządzenia.

W skardze konstytucyjnej stwierdzono, że w wyniku zastosowania zaskarżonego przepisu zostało naruszone konstytucyjne prawo skarżącego do równego traktowania przez władze publiczne (art. 32 ust. 1 Konstytucji), a tym samym wynikająca z art. 2 Konstytucji zasada sprawiedliwości społecznej.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań lub jest oczywiście bezzasadna.

2. Skarżący zakwestionował art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2363, ze zm.), o treści: „w razie umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela albo na podstawie art. 824 § 1 pkt 4 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, wierzyciela obciąża opłata stosunkowa w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania. Jeżeli jednak wierzyciel wykaże, że przyczyna umorzenia postępowania egzekucyjnego wiąże się ze spełnieniem świadczenia przez dłużnika w terminie miesiąca od dnia doręczenia dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji albo z zawarciem w tym terminie porozumienia między wierzycielem a dłużnikiem dotyczącego sposobu lub terminu spełnienia

świadczenia, opłata ta obciąża dłużnika. Jeżeli spełnienie świadczenia lub zawarcie porozumienia z wierzycielem nastąpiło po upływie miesiąca od dnia doręczenia dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, obciąża go opłata w wysokości 10% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania”.

3. Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji warunkiem merytorycznego rozpoznania skargi konstytucyjnej jest wykazanie przez skarżącego, że w związku z wydaniem przez organ władzy publicznej ostatecznego orzeczenia, na podstawie zakwestionowanego w niej aktu normatywnego, doszło do naruszenia przysługujących skarżącemu wolności lub praw o charakterze konstytucyjnym. Dlatego jedną z podstawowych przesłanek skargi jest wskazanie przez skarżącego wolności lub prawa, które zostały naruszone rozstrzygnięciem opartym na zaskarżonym przepisie. W postępowaniu zainicjowanym wniesieniem skargi konstytucyjnej wzorcem badania konstytucyjności kwestionowanej regulacji może być wyłącznie przepis Konstytucji wyrażający w swej treści wolności lub prawa o charakterze podmiotowym. Należy bowiem podkreślić, że dla dopuszczalności skargi konstytucyjnej nie wystarczy wskazanie, iż doszło do naruszenia przepisu Konstytucji, trzeba też wskazać, że chodzi o przepis wyrażający prawo podmiotowe skarżącego. Samo wskazanie przepisów Konstytucji zawierających zasady ogólne, bez wskazania praw lub wolności przyjmujących normatywną postać praw podmiotowych skarżącego, nie wyczerpuje dyspozycji art. 79 ust. 1 Konstytucji.

4. W ocenie Trybunału analizowana skarga konstytucyjna nie spełnia wymogów odnoszących się do prawidłowego określenia jej podstawy. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału przesłanki tej nie spełniają wskazane przez skarżącego art. 32 ust. 1 oraz art. 2 Konstytucji, ponieważ nie mogą one stanowić samodzielnych wzorców kontroli w postępowaniu zainicjowanym skargą konstytucyjną (zob. postanowienia pełnego składu TK z: 24 października 2001 r., SK 10/01, OTK ZU nr 7/2001, poz. 225; 23 stycznia 2002 r., Ts 105/00, OTK ZU nr 1/B/2002, poz. 60 oraz 16 lutego 2009 r., Ts 202/06, OTK ZU nr 1/B/2009, poz. 23).

W odniesieniu do art. 2 Konstytucji należy zauważyć, że przepis ten wyznacza jedynie standardy kreowania przez prawodawcę wolności i praw, nie wprowadzając jednocześnie konkretnej wolności czy konkretnego prawa (por. np. postanowienie TK z 28 stycznia 2010 r., Ts 320/08, OTK ZU nr 2/B/2010, poz. 106).

Podobny wniosek dotyczący niesamodzielnosci wzorca kontroli Trybunał Konstytucyjny sformułował w odniesieniu do art. 32 ust. 1 Konstytucji, wyrażającego zasadę równości. W postanowieniu z 24 października 2001 r. (sygn. SK 10/01), orzekając w pełnym składzie, Trybunał podkreślił, że równość ma charakter prawa „drugiego stopnia” („metaprawa”), tzn. że przysługuje w związku z konkretnymi normami prawnymi lub działaniami organów władzy publicznej, a nie w oderwaniu od nich, niejako „samoistnie”. Artykuł 32 Konstytucji wyraża przede wszystkim zasadę ogólną, dlatego też powinien być odnoszony do konkretnych przepisów Konstytucji. Skarżący nie powiązał jednak zarzutu naruszenia zasady równości wyrażonej w art. 32 ust. 1 Konstytucji z przepisem, z którego wynikałoby konstytucyjne prawo podmiotowe.

5. Podsumowując, Trybunał wskazuje, że z żadnego z powyższych przepisów ustawy zasadniczej nie wynikają konstytucyjnie gwarantowane wolności lub prawa podmiotowe skarżącego. Dlatego zarzuty naruszenia przez zakwestionowany przepis art. 32 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji nie mogą stanowić samodzielnej podstawy do wystąpienia ze skargą konstytucyjną.

Skutkuje to brakiem spełnienia podstawowych przesłanek skargi konstytucyjnej – odnoszących się do prawidłowego określenia jej podstawy – przewidzianych w art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz w art. 53 ust. 1 pkt 2 i 3 u.o.t.p. TK.

Okoliczność ta jest – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p. TK – podstawą odmowy nadania analizowanej skardze dalszego biegu.

Z tych przyczyn Trybunał Konstytucyjny postanowił jak na wstępie.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.